

Als dat Aal Groen niet was!

de buurvrouw

vol." En ze zong verder. Je hoorde de pomp ertussen door; het was of die zwaar en piepend zuchtte. De boender schuurde langs de steen. Een zindelijke deern, die Geerte. Krek d'r Moeder. Maar tijd had ze nooit niet. . . . Hij schudde zijn hoofd, hij slofte naar de schuur om er zijn spullen op te bergen. Daarna stond hij nog een ogenblik op de drempel, klein tegen het zwart van het deurgat, naast de gloeiend rode klimroos, die het bruin van de schuurwand haast bedekte. Het was een zomer, een zomertje! De aardappels stonden vol in loof, groen naast het grijs-paars van de kolen, die de droppels van vannacht nog op hun bladeren droegen. De lange groentebedden dan, de peen, de andijvie, en het prille groen van de kroppen sla onder de hoge bonestaken. Manshoog stond de rogge al, deinend in de wind in trage, lange golven, wit in goud en goud in wit onder de strakblauwe lucht.

Op het zandpad naast het koren kwam een vrouw aan. Ze naderde langzaam, kleiner dan de buigende aren, zwart naast hun lichtende geel. Harm Toddelaar hief zijn hoofd; zijn ogen keken scherp achter de stalen bril. Als dat Aal Groen niet was! Zij daar, op haar zeven gemakken, met haar hengselmand aan de arm. Ging zeker om een boodschap 't dorp in. Of niet? Jawel, ja, vanzelf, waar moest een vrouwmens anders naar toe? Ze was hun enige buur, een weduwwrouw. Ze kwam er aan. Ze werd groter, je zag de ruiten van haar paarse schort, je zag het witte torentje van d'r haarknoet piek recht op boven op haar hoofd.

Hij kwam een paar stappen nader, bleef toen staan, zijn hand steunend op het kippenhok. „Geert!“ wou hij roepen, „Geerte! De buurvrouw komt er aan!“ Maar hij deed het niet. Er trok een vouw boven zijn wenkbrauwen, het bewegende witte baardje was plotseling stil. „Ze zou 't heel niet horen, Geerte. Ze is nou op zolder. En ze het geen tijd ook. Ze het nog geen tijd om 'n ogenblikkie te komen, voor dat hok, dat beste stukkie werk van me. Loat ze moar blijven. En vrouw Groen is er nou. Doar komt ze an; doar komt ze an, hoor! Ik zal d'r wel 's even vertellen hoe ik dat. . ik zal d'r 's even wat loaten kijken. . .“ Op een draffe haast liep hij naar de korenrand, pratend weer in zichzelf. Twintig

Harm Toddelaar stond achter het huis, en legde zijn duimstok langs het nieuwe kippenhok. Zo diep bukte hij zich, dat zijn dunne, witte baardje het gaas van de loop bijna raakte.

„Een meter vijftig,“ mompelde hij. „Niet zo krek, moar 't goat er toch hard op. Een goed hok, een best hokkie veur de beesten. .“ Zijn hand die knokig was, vol zwarte groeven, streek langs het vers-geschaafde hout. Het gaas blonk blauwig in de zon. Het was klaar. Het hok en de loop waren klaar. Hij had het zelf gemaakt, met zijn oude handen, maar ze konden nog voort. Of niet soms? Ze konden tegen de jongste handen op. Vanavond nog nam hij de broedse hen bij de vleugels; hier, in dit hok en nergens anders werd ze op de eieren gezet, en d'r jonge volk zou in deze loop, deze loop van hem. . . . Hij bleef staan kijken, hier onder de lindes, die het zonlicht zeeften; trillende, lichte plekjes bewogen op het zand, waar nog wat witte houtkrullen lagen; een geel plakkaatje verschoof op zijn pet.

Nu moest Geerte komen, Geerte moest zien. Maar ze was in de keuken bezig. Je hoorde haar zingen, maar niet lopen; haar klompen stonden voor de deur. „Zo meteen, Vader,“ had ze gezegd. „Temeê zal ik er wel 's naar komen kijken, 'k heb nou bei m'n handen

Om half elf kreeg ze d'r bakkie koffie....

meter goas, zeven en twintig en een halve cent de meter. 't Beste, 't alderbeste vuurhout. Goeiekoop? Doch je dat? Je bent ook moar een vrouwmens, al ging je vroeger op de groentekar noar de markt, als je boas 't in z'n rug had....

„Hé, buurvrouw, kom je weer 's noar ons heen?“ riep hij al van verre, en leunde over zijn tuinhek, zijn oogjes twinklend tussen hun netwerk van rimpels, de zon op zijn nek, op zijn mageren rug, die nog krommer leek, nu hij zijn hoofd naar voren stak. Hevig, hevig bewoog het baardje. Daar was ze, daar kwam ze, en ze zou nog 's zien, ze zou nog 's horen.... Ze knikte, ze opende haar mond, je zag haar ene, bruine tand.

„k Zeg goeie morgen,“ kwam ze.

En hij: „Ook goeie morgen. En 't weer, dat wil nogal, vandaag....“ Intussen lette hij op haar, hij lette op of ze nog niet keek, zo langs zijn hoofd heen, geen twintig stap achter hem, daar kon ze 't zien. Hij bukte zijn schouders nog maar wat, zo'n manspersoon is breed, en hij mocht er nog zijn met zijn vier en tachtig.... Maar ze keek opzij, naar de rog, ze sloeg naar een aar, die kriebelde tegen haar oor. „Best weer,“ zei ze. „Zindelijk weer. Loopt heel niet in ook, in je keuken. Ik heb anders een weeklang volk over de vloer gehad. Mijn zoon met z'n vrouw. Neel zal 'k moar zeggen.“

„Die zieke?“ vroeg hij.

„Nou joa, juist, net, precies; moar ze is niet ziek, bê je mal? Ze het alleen moar last van d'r zenuwe, ze wordt direct kwoad, en als ze kwoad wier, dan gooide ze d'r eten krek als 't erin was d'r weer uit; zoo moar om heel niks, omdat ze kwoad wier! En Piet zei: ik bemoei d'r m'n eigen nooit mee, zei die, want dan heb ik 't gedaan ook! Dat zei Piet...“ Harm leunde wat zwaarder op het hek. „Hoe stoat 't met je kippen?“ vroeg hij.

„Bestig. En ze het 't anders goed bij me gehad, die Neel. 's Morgens vroeg begon ik al met een kom geitemelk, zo van de geit. Dat was om half.... nee, loat ik niet liegen, om zeven uur. Om acht uur gooide ik een poar eiers in de pan met een vet lapple spek, die at ze dan bij een stuk brood. Om half elf...“ Harm verschoof zijn voeten. Zijn klompen schuurden over 't zand. „k Heb er anders weer drie broeds,“ begon hij.

De witte haartoren leek te rijzen.

„Ik zeg: om half elf kreeg ze dan d'r bakkie koffie, en soms wel twee ook, doar had ze vast niks op teugen. Tegen twaalfven sting de pap veur d'r kloar op toafel, en om drie....“ Harm opende zijn mond en sloot die weer; zijn blauwe ogen zochten.

„k Zeg: teugen drie, dan had ze d'r thee, met een dikke bakkersbeschuit erbij. Om zes kreeg ze soms een stukkie vis, soms niet. Kippesoep, die mos ze niet, die loop me de keel uit, zee ze....“

„Kippesoep mens! Kippen! Kippen! Proat me niet van kippen. Broeds zijn ze. Drie broedse hennen heb ik. Barnevelders. En ik heb een hok veur ze getimmerd, een fijn hokkie, met een loop erbij.“ Zwaaiend met zijn armen, nu, driftig of hij ruzie maakte. Maar hij zweeg alweer.

Als een boom stond ze, haar ogen strak op het platte vlak van Toddelaar's pet. Het parse schort onder haar vierkante kin rees en daalde, rees en daalde, rees....

„Om acht uur,“ zei ze toen. „Nog hoaver de gort in geitemelk, en teugen tien omtrent lag ze weer in de bedsteê. En nou moet ik noar 't dorp om bleekpoeder, want ik heb de was. Ik heb heel geen tijd meer voor proatjes. Ik zeg goeiedag.“

Hij keek haar na. Haar brede, zwarte rug werd kleiner, werd een vlek naast het koren. Verdween bij een bocht. Hij spuwde op de grond. Toen draaide hij zich om. Langzaam, het baardje gedrukt op zijn blauw boeze-roen, slofte hij terug.

„t Is toch zo'n miroakels, zo'n bar best hokkie,“ mompelde hij.